

faa fremragende Stilling i deres Videnskab, at der er Grund til at give dem fast Understøttelse, og det forekommer mig, at man godt kan tilraade. Thinget at gaa ind derpaa, uden i nogen Maade at træde Kunst og Videnskab for nær. Ingen kan komme til at fortryde, at man giver dem i 3 Aar lidt mere end paa den anden Maade, og saa kan man altid afvente, om de efter de 3 Aars Forløb skulle have mere.

Medens jeg saaledes angaaende disse Endringsforslag er enig med det Mindretal, hvis Meningsfælle jeg paa andre Omraader er, er jeg angaaende nogle andre Endringsforslag saa ubelig at være ganske uenig med det, nemlig med Hensyn til de Endringsforslag, der angaa det fgl. Theater. Der er nemlig under Nr. 54—57 stillet Forslag om, at visse Afgifter til Theatret nedfattes paa den Maade, at den Underbalance, der er paa Theatrets Budget, henimod 30,000 Kr., skulde kunne dækkes. Jeg er uenig deri dels paa Grund af disse Forslags Natur, dels af mere principielle Grunde, som jeg strax skal komme til. For det Første maa jeg sige, som ogsaa den høitærede Minister sagde, at et saadant Forslag som, at Summen til artistiske Arbejder skal nedfattes med et bestemt Beløb, er høist urimeligt af den Grund, at der ikke er Mening i at sige til en Theaterchef: Du maa antage saa og saamange Stykker om Muret, som ikke overskrider et vist Beløb, som om det skulde være Hemmeligheden og det Gode ved at være Theaterchef, at han ikke antog flere Stykker, end at Beløbet paa Budgettet slog til. Nei, han skal antage saadanne nye Stykker, som kunne give Penge i Kassen. Han skal have et Tugement derover. Det Samme gjælder, naar man kommer til Afgifterne til Maskineri og Dekorationer. Det ærede Finantsudvalg kan ikke have nogen Mening om, hvorvidt det er klogt eller ikke at anvende saa eller saa mange Penge til Maskineri og Dekorationer. Det kan ikke gaa ind i den Art af Detailler ved det fgl. Theater. Det kan være klogt at anvende, om det saa skal være, 50,000 Kr. paa et Stykkes Udstyr, naar man faar Pengene ind igjen i Kassen og flere til. Det gjælder om at anvende Pengene paa den rigtige Maade, og da maa det høie Thing have den Tillid til den Theaterchef, der i Dieblittet er, at han anvender de Beløb, som bevilges ham, paa reite Maade, raader over dem saaledes, at det bliver til Theatrets Lærv. Jeg tror ikke, at det vil gaa saa vidt, som en æret Ordbrøder for et Mindretal nærved nogen Frygt for, at de skulde komme til at gaa paradisisk klædt ved det fgl. Theater, naar man vedtog disse Forslag — det kunde forøvrigt være, at det kunde trække mange Penge ind i Kassen —; det er jeg ikke enig i, men jeg er uenig om disse Forslag, fordi ikke noget Finantsudvalg kan have nogen som helst Mening om, hvorvidt der skal udgives paa saadanne Punkter et større eller mindre

Beløb ved Theatret. Det maa man overlade til Theatrets indre Administration. Men jeg er ogsaa uenig deri af mere principielle Grunde, navnlig den, at jeg ikke kan skjønne, at det kan være Statens Stilling overfor det af den understøttede Theater at sige, at det skal tjene saa og saa mange Penge, at det Afgjørende er, at Budgettet kan balancere. Staten skal have et Theater, for at dette skal løse en vis Opgave, men ikke for at faae Budgettet til at balancere. Det var meget muligt, at man uden Videre skulde tage et Understøttelse ved det fgl. Theater og betale det med, naar man saa var sikker paa, at Theatret løste sin Opgave. Det gjælder om, at det har en Opgave, en Virksomhed at følge, og saa skal man ikke være bange for, naar man har Agtelse for, hvad det udretter, at give de Penge, det maa bruge. Spørger man nu: Hvad er det kongelige Theaters Plan, Virksomhed eller Opgave, da er jeg ikke istand til at svare herpaa; ja, jeg kan gaa saa vidt at sige, at der er ikke en eneste Mand, der i Dieblittet kan svare derpaa; der er slet Ingen, der veed det. Og det er blot dette, jeg vilde henlede det høie Things og det høitærede Finantsudvalgs Opmærksomhed paa, om der ikke var nogen Hemmelighed for, at man engang fik at vide, hvad det kongelige Theater egentlig skal udrette, til Gjengjæld for, hvad Staten giver ud for det. Der er Ingen, der i Dieblittet kan sige, hvad det skal præstere til Gavn for Nationen, til Bedste for Folket, for den aandelige Udvikling i Danmark til Gjengjæld for det, Staten giver. Det er nemlig ikke saa ubetydeligt, hvad Staten giver. Det er ikke alene disse 30,000 Kr., der her er Tale om, men den har givet Bygningen — jeg veed ikke bestemt, hvormeget denne har kostet, det kan vel være henimod 1½ Million Kr. eller noget Saadant — Renten af disse Penge giver den altsaa. Men Staten giver derhos noget Mere og noget Vigtigere. Den giver et Monopol, som bestaar i det kongelige Theaters Eneret over den danske dramatiske Literatur, og naar man har givet et saadant Monopol til et Theater, saa er der virkelig Mening i at forlange en Nede-gjørelse fra Theatrets Side for, hvorledes det bestyrer dette Monopol. Jeg skal ikke her komme ind paa nogensomhelst Kritik af det nuværende kongelige Theaters Forhold eller af den nuværende Theaterchefs Maade at styre Theatret paa, men blot berøre det rent almindelige Principielle, fordi jeg tror, at det gjælder et almindeligt Princip paa dette Omraade, nemlig hvorvidt det kongelige Theater har en Opgave, for hvis Løsning det er Statens Pligt endog at forlange Nede-gjørelse. Dette Monopol, som det kongelige Theater har, er jo et saadant, at hele den nuværende danske dramatiske Literatur ikke maa spilles af noget andet Theater, og det gaar saavidt, at saasnart et Stykke er spillet paa det kongelige Theater, saa har det for al Tid og